

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 ЧЕРВНЯ 2024 РІК

М. ПОЛТАВА, УКРАЇНА

**«ЗДОБУТКИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРИКЛАДНИХ ТА
ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ НАУК ХХІ СТОЛІТТЯ»**

АУДІЮВАННЯ ТЕКСТІВ НАУКОВОГО СПРЯМУВАННЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ЯК ІНОЗЕМНІЙ

Дочинець Дмитро Іванович

кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри аналітичної хімії
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, Україна

Чорна Юлія Володимирівна

старша викладачка Центру підготовки іноземних громадян
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, Україна

Головною метою навчання іноземних громадян українській мові на довузівському етапі є підготовка їх до навчально-професійного спілкування та подальшого навчання на основних факультетах українських ЗВО. Однією з провідних форм організації навчального процесу є навчальна лекція. Навичка аудіювання текстів професійного спрямування є важливою для іноземних студентів з кількох ключових причин. По-перше, вона допомагає студентам ефективно вивчати та розуміти матеріал, що викладається на лекціях, які є однією з основних форм навчання. Оволодіння цією навичкою дозволяє їм активно взаємодіяти з викладачем та іншими студентами під час дискусій та групових проєктів. По-друге, аудіювання текстів професійного спрямування сприяє розвитку мовленнєвих компетенцій, тобто здатності особи використовувати мовні та позамовні засоби висловлення з метою адекватного та ефективного спілкування в конкретних ситуаціях, що передбачає виразність та доречність у використанні мовних структур, невербальної комунікації та інтонаційних засобів.

Ці навички необхідні не лише для розуміння лекційного матеріалу, але й для успішної комунікації з пацієнтами та колегами у майбутній професійній практиці. Крім того, медицина, біологія та загалом наука швидко розвивається, з'являється нова інформація, проводяться дослідження. Здатність ефективно слухати та розуміти такий матеріал є ключовою для студентів, оскільки вона дозволяє їм бути в курсі останніх наукових досягнень та тенденцій у своїй навчально-професійній сфері.

Усвідомлене сприйняття іноземного мовлення на слух, визначення та запис головної інформації, а також її подальше продукування є надзвичайно складним для іноземців. Задача викладачів довузівського етапу навчання – допомогти студентам оволодіти зазначеними вміннями та навичками, підготувати їх до прослуховування та усвідомленого сприйняття лекцій за фахом. У процесі навчання аудіюванню перед іноземними студентами зазвичай постають типові проблеми які можуть ускладнити розуміння матеріалу. По-перше, низка мовних бар'єрів, таких, наприклад, як швидкість мовлення лектора. Крім того, термінологія, яка використовується в медичних і біологічних науках, зазвичай є складною та налічує значну кількість лексико-граматичних конструкцій, що може створити додаткові перешкоди для студентів, чия рідна мова не має спільних рис з мовою навчання у контексті навчально-професійної комунікації. Для подолання цих труднощів важливо регулярно практикувати аудіювання, починаючи з легших матеріалів та поступово переходячи до більш складних. Також корисно використовувати методи активного слухання, такі як встановлення цілей перед прослуховуванням, активне виокремлення ключової інформації та обговорення прослуханого матеріалу. Важливо

також відслідковувати прогалини в знаннях студентів та визначати слабкі місця і, відповідно, активно працювати над ними, наприклад, шляхом підвищення словникового запасу, вивчення специфічної термінології, виконання завдань з навчально-професійного спілкування з комунікативною спрямованістю.

Таким чином, займаючись розробкою навчальних матеріалів з навчання аудіюванню наукових текстів на початковому етапі варто розпочинати з завдань, які містять значну передтекстову роботу та включають презентацію нових лексичних одиниць та лексико-граматичних конструкцій, роботу з фрагментами лекції, знаходження головної інформації фрагментів та відповіді на питання тощо. Варто зазначити, що використання мультимедійного супроводу є обов'язковою складовою на цьому етапі, адже дозволяє оптимізувати засвоєння нового лексичного матеріалу, візуалізуючи складні поняття та швидко перевіряти правильність виконання завдань. Варто також з перших занять з навчання аудіюванню текстів професійного спрямування залучати такі види роботи, як систематичне прослуховування аудіоматеріалів, таких як лекції, відео або аудіозаписи відповідного рівня складності, активне відтворення, переклад та аналіз змісту цих матеріалів, а також використовувати додаткові ресурси, такі як словники та онлайн-курси для покращення розуміння термінології, мовних структур та мінімізації комунікативних бар'єрів, пов'язаних з особливостями мовлення різних лекторів.

Таким чином, задля ефективного навчання аудіюванню наукових текстів іноземних студентів першого року вивчення української мови необхідно дотримуватися наступних вимог:

1. Поступове навантаження. На початку подаються прості аудіоматеріали, що містять базову термінологію та легкозрозумілі фрази з поступовим підвищенням рівня складності.

2. Активна участь студентів. Залучення студентів до активного слухання шляхом постановки питань, дискусій та виконання завдань під час аудіювання. допомагає їм активніше взаємодіяти з матеріалом та покращити розуміння матеріалу.

3. Використання різноманітних ресурсів. Підбір різноманітних аудіоматеріалів, таких як лекції, відео, подкасти, що стосуються наукових тем дозволить студентам отримати різноманітний досвід та підвищить їхні навички аудіювання.

4. Створення контексту. Забезпечення студентів додатковою інформацією та контекстом щодо теми аудіоматеріалу (ілюстративний матеріал, відео, схеми, таблиці тощо) допоможе їм краще розуміти та відтворювати інформацію.

5. Формулювання цілей. Визначення конкретних цілей перед аудіюванням, які студенти повинні досягти протягом заняття допомагає їм концентруватися та визначити ключову інформацію.

6. Задоволення індивідуальних потреб. Врахування рівня володіння мовою та попередній досвід кожного окремого студента під час вибору аудіоматеріалів та завдань з наданням додаткової підтримки тим, хто цього потребує значно оптимізує навчальний процес.

7. Залучення технологій. Дозоване та виправдане навчальними потребами використання інтерактивних технологій, онлайн-ресурсів та мультимедійних інструментів дозволяє підтримувати у студентів необхідний рівень уваги та зацікавленості.

Таким чином, іноземні студенти початкового етапу навчання, які продовжать навчання в ЗВО України отримають необхідні навички та вміння, які будуть не лише основою для успішного навчання, але й важливим елементом їхньої майбутньої

кар'єри та допоможуть досягти успіху в навчанні й майбутній професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Васецька Л.І, Манаєва Г.С., Чорна Ю.В. Українська мова як іноземна. Вступний курс з наукового стилю мовлення: практикум для слухачів – іноземних громадян довузівського етапу підготовки. Друге вид., перероб. та допов. Запоріжжя: [ЗДМУ], 2022 – 120 с.
2. Васецька Л.І, Манаєва Г.С., Чорна Ю.В. Українська мова як іноземна. Науковий стиль мовлення. Частина І: практикум для слухачів – іноземних громадян довузівського етапу підготовки. Друге вид., перероб. та допов. Запоріжжя: [ЗДМУ], 2022 – 135 с.
3. Гринь Ю.В., Манаєва Г.С. Українська мова. Аудіювання лекцій за фахом з використанням мультимедійних презентацій: методичний посібник для викладачів, які викладають слухачам-іноземним громадянам довузівського етапу підготовки / – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 103 с.
4. Приходько О.Б., Ємець Т.І, Павліченко В.І. Навчально-методичний посібник «Біологія з основами генетики» для аудиторної та позааудиторної роботи студентів І курсу фармацевтичних факультетів, галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», спеціальності – 226 «Фармація, промислова фармація», спеціалізація – «Фармація», «Технології парфумерно-косметичних засобів» - Запоріжжя; ЗДМУ, 2018 – 128 с.